

Martina Musilová. *Le cycle de l'amour écrit par la princesse Alexandrine de Dietrichstein, née comtesse de Schouwaloff: Amour allemand, Amour italien, Amour russe, Amour suisse.*
Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2011, 77 s. včetně příloh.

posudek oponenta

Martina Musilová se ve své práci zaměřila na osobu kněžny Alexandry Dietrichsteinové (1775-1847) a na její francouzsky psanou literární pozůstalost. Dochovala se v rukopisné podobě a s jedinou výjimkou nebyla nikdy vydána tiskem. Cílem bakalářské práce tedy bylo představit kněžnu jako dosud neznámou spisovatelku. Tento cíl představoval nelehký úkol, diplomandka mohla pracovat pouze s rukopisy a měla k dispozici jen málo zdrojů informací o jejich autorce.

První část práce představuje Alexandru jako historickou osobnost a kulturně-historický kontext, v němž se pohybovala a tvořila. Celkem zdařile a výstižně ve stručnosti nastiňuje její životní dráhu i okolnosti a vlivy, které na ni působily.

Druhá kapitola práce seznamuje s literární pozůstalostí kněžny Dietrichsteinové, přičemž rozlišuje mezi texty osobní povahy (*écrits personnels*) a texty literárními (*écrits littéraires*) a obě skupiny textů charakterizuje z hlediska žánrového a tematického. Poté se blíže zabývá cyklem čtyř povídek o lásce *Amour allemand, Amour italien, Amour russe, Amour suisse*. Souhrnně je charakterizuje z hlediska základních tematických složek a zamýšlí se nad jejich žánrovou příslušností. Autorka je sice sama označila za „nouvelles“, nicméně diplomandka se s podporou soudobé literární teorie kloní k názoru, že jde o „contes“, v některých případech s pohádkovými rysy. Nakonec přistupuje k podrobnému tematickému, motivickému a částečně i stylistickému rozboru jedné z povídek, *Amour italien*.

Cíl, který si Martina Musilová vytkla v úvodu práce, se jí podařilo celkem úspěšně splnit. Předkládaná bakalářská práce je původní, zabývá se tématem dosud nezpracovaným, jistě za ní stojí velké úsilí. Přesto shledávám v práci některé nedostatky. Za poněkud problematické považuji vnímání Alexandřiny tvorby prizmatem francouzského písemnictví. Přestože psala francouzsky, do francouzského literárního prostředí nepatřila. Je sice velmi pravděpodobné, že kněžnina hlavní literární inspirace skutečně mohla pocházet z francouzské literatury (cf. s. 8), ale u vzdělané kosmopolitní šlechtičny ovládající několik jazyků jistě nelze vyloučit ani inspirace další. Její tvorbu by bylo zřejmě třeba vnímat v širším evropském literárním kontextu. Nedostatečné uvědomění si těchto souvislostí pak vede diplomandku k tomu, že označuje Alexandřiny povídky o lásce *již za projev romantismu* (s. 43); jeho nástup ve francouzské literatuře byl však ve srovnání s některými jinými literaturami pozdější.

Nerozumím zcela snaze za pomoci Lejeunovy teorie určit žánr kněžniných spisů osobní povahy (kap. II. 1.) Tato teorie vznikla z potřeby zorientovat se v situaci postmoderní literatury, kde se vztah postava-vypravěč-autor a otázky jejich identity velmi komplikují. V případě analyzovaných textů (vlastního životopisu a deníků) se nezdá, že by zde byla nějaká pochybnost. Krom toho je Lejeunova teorie zmíněna jen velmi letmo. Pokud už se však o ni diplomandka rozhodla opřít, proč ji neaplikovala také na fiktivní korespondenci hraběnky z Welsheimu, kterou Alexandra rovněž napsala a která by mohla z tohoto pohledu být zajímavějším případem?

V závěru práce poněkud postrádám kritické hodnotící stanovisko k Alexandřiným dílům. Mají její texty literární hodnotu? Jde o svébytnou tvorbu, nebo jen o nápodobu vzorů? O opravdovou literární ambici, nebo jen o zábavu, kterou si osamělá šlechtična krátila čas?

Práce je psána francouzsky, francouzštinou občas poněkud nejistou co do formulací a výběru slov, hlavně ale po stránce gramatické a pravopisné, a to i v základních jevech (shoda v rodě a v čísle, časování sloves, *Venise* psáno systematicky *Vénice* atd.). Především z tohoto důvodu navrhuji hodnotit práci známkou **dobře**.

České Budějovice 8.8.2011

Mgr. Kateřina Drsková, Ph.D.